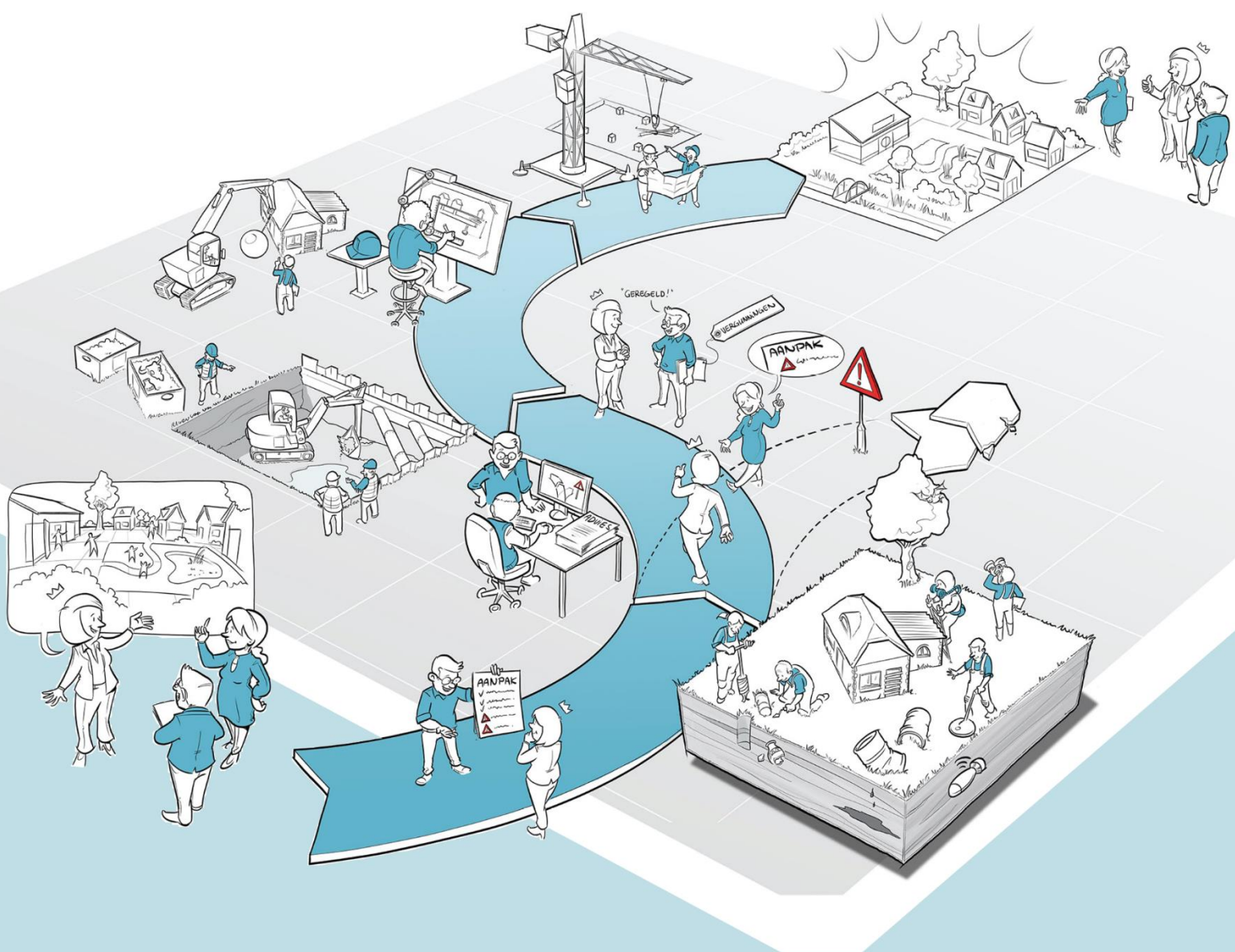

Nader onderzoek Wet natuurbescherming Westerweg 389, Heiloo

IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V.
 's-Gravendijckseweg 37
 2201 CZ Noordwijk
 IDDS.nl

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
071 - 402 8586

KvK: 09157054
BTW: NL 815255172 B01
IBAN: NL21 RABO 0364 6212 22

Rapport

Nader onderzoek vleermuis en huismus Wet natuurbescherming

Locatie : Westerweg 389, Heiloo
Kenmerk : A3668-03/JHO/no1
Datum : 12 oktober 2023

Auteur : Dhr. J. den Houdijker
Vrijgave : Dhr. D. van der Meer
Email : dvdmeer@idds.nl
Telefoon : 06 8276 3301

Opdrachtgever : Ontwikkelcombinatie M4 De Nijs v.o.f.
Mevr. P. Bink (Rotteveel M4 Bouwmanagement en
Vastgoedadvies)

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Ontwikkelcombinatie M4 De Nijs v.o.f. is in 2023 een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Westerweg 389 te Heiloo. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar Hoofdstuk 4 Effectbeoordeling en Hoofdstuk 5 Conclusie.

De opdrachtgever is voornemens het huidige gebouw aan de Westerweg 389 te Heiloo te slopen ten behoeven van nieuwbouw.

Tijdens de veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek zijn drie verschillende soorten vleermuizen waargenomen, dit waren de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld binnen het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken voor het huismusonderzoek zijn geen huismussen waargenomen binnen het plangebied. Tevens zijn ook geen huismussen waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. Nestplaatsen van huismus zijn zodoende niet vastgesteld binnen het plangebied.

Binnen zijn het plangebied zijn geen beschermde functies vastgesteld. Voor de geplande werkzaamheden is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Opzet van het onderzoek	6
2.1	Onderzoeksgebied	6
2.2	Planvoornemen	6
2.3	Resultaten quickscan Wet natuurbescherming	7
2.4	Onderzoeksmethodiek vleermuizen	8
2.5	Onderzoeksmethodiek huismus.....	9
3.	Resultaten	11
3.1	Resultaten vleermuis	11
3.2	Resultaten huismus	11
4.	Effectbeoordeling	13
4.1	Vleermuizen	13
4.2	Huisumus	13
5.	Conclusie	14
5.1	Vleermuizen	14
5.2	Huisumus	14
5.3	Eind conclusie	14
6.	Literatuur en bronvermelding	15

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

IDDS heeft in opdracht van Ontwikkelcombinatie M4 De Nijs v.o.f. nader onderzoek naar vleermuizen en huismussen uitgevoerd op de Westerweg 389 te Heiloo. De voorgenomen plannen betreffen de sloop van het bestaande pand ten behoeve van nieuwbouw in het plangebied. Dit nader onderzoek volgt op de door Van der Goes en Groot uitgevoerde quickscan (G&G advies, 2022), waarin de aanwezigheid van vleermuizen en huismussen niet kon worden uitgesloten. In Paragraaf 2.3 worden de resultaten van de quickscan verder besproken.

Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. In dit kader is een onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming (hierna; Wnb). Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- er maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wnb benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 1 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in Hoofdstuk 2 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in Hoofdstuk 3 uiteengezet. In Hoofdstuk 4 is de effectbepaling weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wnb. Hoofdstuk 5 geeft de conclusie weer. Tot slot wordt een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Onderzoeksgebied

In onderstaand figuur is een luchtfoto te zien waar het onderzoeksgebied is weergegeven in relatie tot de directe omgeving. Hierop is te zien dat het plangebied aan de rand van de bebouwde komt van Heiloo ligt. De omgeving bestaat straten, woonwijken, braakliggende grond en weilanden.

Figuur 1: Overzichtsfoto van de ligging van het plangebied ten opzichte van de directe omgeving.

Het plangebied bestaat uit een gebouw van twee bouwlagen hoog in een haakse vorm. De begane grond is opgetrokken uit baksteen met daarop een deels schuin dak met dakpannen en deels plat is en bedekt is met bitumen. Het dak heeft een overhangend deel van hout. Voor de rest is het gedeelte waar het pand een hoek vormt, een tuin aanwezig met bosschages. Langs de noordkant staan tevens bosschages en enkele hogere bomen. De bodem rondom het plangebied is bijna volledig verhard, op de locatie van de bosschages na.

2.2 Planvoornemen

De opdrachtgever is voornemens om het huidige pand te slopen en vegetatie te rooien. Vervolgens zullen nieuwbouw woningen teruggebouwd worden en zal parkeergelegenheid gerealiseerd worden.

2.3 Resultaten quickscan Wet natuurbescherming

In een eerder stadium is door Van der Goes en Groot een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd (G&G advies, 2022). In de quickscan stond dat 'enkele dakpannen niet goed aansluiten'. Tijdens het huismusonderzoek is hier extra naar gekeken om te kijken of het onderzoek uitgebreid moest worden met laatvlieger en gierzwaluw. Tijdens deze controle is gebleken dat het om slechts enkele dakpannen gaat en die minimaal scheef liggen, waardoor niet voldoende ruimte voor grotere vleermuissoorten en gierzwaluwen aanwezig is om onder de dakpannen te komen. Hierdoor is het onderzoek niet uitgebreid met laatvliegers en gierzwaluwen. Verder kwam uit deze quickscan het volgende naar voren:

Huismus: de opstal in het plangebied heeft een toegankelijk dakrand via de dakgoot, waardoor huismussen onder de eerste rijen dakpannen kunnen kruipen om daar een nest te hebben. Ook zijn er voldoende schuilmogelijkheden in het plangebied. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor deze soort.

Vleermuizen: de opstal in het plangebied is geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (Figuur 2). Nader onderzoek naar deze gebouw bewonende soorten moeten uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor vleermuizen.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen het plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd (globaal van 15 februari – 15 augustus) beschermd. Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te laten vinden, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog.

Figuur 2: Potentie beschermde diersoorten binnen het plangebied.

2.4 Onderzoeksmethodiek vleermuizen

De onderzoeksinspanning voor dit nader onderzoek is bepaald aan de hand van de door Van der Goes en Groot uitgevoerde quickscan, waarin de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied niet kon worden uitgesloten.

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde vleermuissoorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021).

Het vleermuisprotocol stelt dat in het donker 75% van het onderzoeksgebied te overzien moet zijn, anders moet een extra waarnemer(s) worden ingezet totdat hier wel aan voldaan is. Op basis hiervan is de onderzoeksinspanning bepaald. Hierbij zijn strategische locaties en is een looproute bepaald (Figuur 3) om zodoende voldoende zicht over het onderzoeksgebied te krijgen.

Figuur 3: Strategisch gekozen locaties tijdens voorjaaronderzoek en de looproute tijdens het najaaronderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd met batdetectors van het type Pettersson D240x met opnameapparatuur. Met deze apparatuur is het mogelijk de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond verlaten vleermuizen hun verblijfplaats en tijdens de vroege ochtend komen vleermuizen terug. Op deze manier kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden binnen een plangebied of een landschap worden vastgesteld.

De onderzochte vleermuissoorten en bijbehorende functies zijn weergegeven in Tabel 1. Er zijn (vrijwel) geen kraamverblijven van de ruige dwergvleermuis bekend in Nederland, de vrouwtjes van deze soort trekken naar Oost-Europa voor de kraamperiode. Desalniettemin is deze functie voor de volledigheid wel meegenomen in dit onderzoek.

Tabel 1: Overzicht van de onderzochte functies (groen) per vleermuissoort.

Soort / functie	Zomer-verblijf	Paar-verblijf	Kraam-verblijf	Massa-winter-verblijf	Essentiële vliegroute	Essentieel foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						

In het voorjaar (onderzoek naar zomer- en kraamverblijven) twee veldbezoeken uitgevoerd. In het najaar (onderzoek naar paarverblijven) zijn eveneens twee veldbezoeken gebracht aan het plangebied. Een overzicht van de veldbezoeken is weergegeven in Tabel 2. Het onderzoek is uitgevoerd door veldecologen van Teia.

Tabel 2: Veldbezoeken vleermuizen, weersomstandigheden en bijzonderheden (Bron: Buienradar).

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	23-05-2023	21:45 tot 23:48	21:48	Droog, 10°, N 2, licht bewolkt	3
2	21-06-2023	03:17 tot 05:17	05:17	Droog, 18°, ZW 3, half bewolkt	3
3	22-08-2023	22:55 tot 01:05	20:55	Droog, 17°, ZW 2, bewolkt	1
4	12-09-2023	21:04 tot 23:10	20:04	Droog, 19°, N 2, bewolkt	1

2.5 Onderzoeksmethodiek huismus

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van huismus en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) in combinatie met de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus.

De benodigde onderzoeksinspanning is afhankelijk van de periode van uitvoering. Bij dit onderzoek zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode van 1 april tot en met 15 mei. De inventarisatie moet bij voorkeur aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Gunstige weersomstandigheden (b.v. geen regen, harde wind (max 4Bft) en/of kou);
- Op geluidsluwe momenten;
- Op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang, met een activiteitspiek in de ochtend); en
- Met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

Wanneer onderzocht wordt of, en waar er nestlocaties aanwezig zijn, moet er minimaal één van de volgende drie zaken tussen 1 april en 20 juni worden waargenomen; een zingend mannetje, een paartje huismussen bij een potentiële nestplaats of paring, balts-, of ander nestgedrag.

Het nader onderzoek is uitgevoerd door deskundig ecologen van IDDS. Tabel 3 geeft de datum van de bezoeken weer, evenals het tijdstip en de weersomstandigheden.

Tabel 3: Veldbezoeken huismus, weersomstandigheden en bijzonderheden (Bron Buienradar).

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang	Weersomstandigheden
1	14-04-2023	07:45 tot 09:45	06:46	Droog, 8°, ZO 2, helder
2	03-05-2023	07:00 tot 08:30	06:06	Droog, 9°, ONO 3, licht bewolkt

De onderzoeksinspanning is bepaald aan de hand van de uitkomst van de eerder door Van der Goes en Groot uitgevoerde quickscan. Tijdens het onderzoek is er op rustig tempo, met een verrekijker in de hand, om het plangebied heengelopen. Indien er een huismus wordt waargenomen (op gehoor of zicht) wordt gestopt met bewegen en door de verrekijker gekeken wat het gedrag van het individu ter plaatse was en of hier nest-indicerend gedrag vertoond werd.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de veldbezoeken per soortgroep besproken.

3.1 Resultaten vleermuis

De zicht- en audio waarnemingen van de uitgevoerde bezoeken worden hieronder per bezoek uiteengezet. Op deze manier kan een compleet beeld geschetst worden van de situatie ter plaatse.

Bezoek 1: zomer- en kraamverblijven

Op 23 mei 2023 heeft het eerste bezoek van het vleermuisonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit bezoek zijn drie soorten vleermuizen waargenomen, dit waren de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Alle soorten zijn langsvliegend of foeragerend waargenomen. Geen van de individuen is uitvliegend waargenomen. Verblijfplaatsen zijn tijdens dit bezoek niet aangetoond.

Bezoek 2: zomer- en kraamverblijven

Op 21 juni 2023 heeft het tweede bezoek plaatsgevonden, dit betrof het ochtendbezoek. Het was een erg stille ochtend waarop enkele gewone en ruige dwergvleermuizen werden waargenomen. Om 04.40 werd de laatste waarneming gedaan van een gewone dwergvleermuis, het individu vloog in noordelijke richting weg van het plangebied. Invliegende dieren zijn niet waargenomen en daarmee zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld.

Bezoek 3: paarverblijven

Op 22 augustus 2023 heeft het derde bezoek plaatsgevonden. Een uur na de start van het bezoek waren twee gewone dwergvleermuizen aanwezig die kortstondig sociale geluiden lieten horen. Dit betrof geen baltsgedrag, aangezien de sociale geluiden niet continu waren. Zodoende zijn geen paarverblijven vastgesteld tijdens dit bezoek. Andere soorten vleermuizen zijn tijdens dit bezoek niet waargenomen.

Bezoek 4: paarverblijven

Op 13 september 2023 heeft het vierde en tevens laatste bezoek van het vleermuisonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit bezoek zijn twee gewone dwergvleermuizen kort foeragerend waargenomen. Ook is één overvliegende laatvlieger waargenomen. Paarverblijfplaatsen zijn niet vastgesteld binnen het plangebied.

3.2 Resultaten huismus

Bezoek 1

Op 14 april 2023 heeft het eerste bezoek van het huismusonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit bezoek waren de weersomstandigheden zeer gunstig, weinig wind en zonnig. Er werd in de omgeving veelvuldig vogelzang gehoord maar huismussen werden niet waargenomen. Verder werd zowel een ekster, als een houtduif waargenomen die naast het plangebied nestmateriaal verzamelde en daarmee wegvloog. Beide vogels hebben geen nest in de directe omgeving van het plangebied. Na enige tijd zijn ook de omliggende straten doorlopen, waar ook geen huismussen werden gehoord of gezien. Dit betekent dat tijdens dit bezoek in het plangebied en de directe omgeving geen huismussen en dus geen huismusnesten zijn waargenomen.

Bezoek 2

Op 3 mei 2023 heeft het tweede en tevens laatste bezoek van het huismusonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit bezoek zijn wederom geen huismussen aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. In en rondom het plangebied zijn eveneens geen nesten van algemene broedvogels aangetroffen.

4. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soort(groep) getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wnb. Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wnb aan te vragen.

4.1 Vleermuizen

Naar aanleiding van de quickscan bleek dat binnen het plangebied alleen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Daarom zijn de beschermde functie essentiële vliegroute en essentieel foerageergebied bij de effectbeoordeling buiten beschouwing gelaten.

Verblijfplaatsen

In artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb is opgenomen dat het verboden is voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van o.a. vleermuizen te beschadigen of te vernielen. Tevens is het verboden dieren opzettelijk te verstoren. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Zodoende kan worden uitgesloten dat als gevolg van de geplande werkzaamheden verblijfplaatsen fysiek worden aangetast en individuen opzettelijk worden verstoord. Het planvoornemen leidt niet tot een overtreding van de Wnb. Het is niet noodzakelijk om een ontheffing van de Wnb aan te vragen alvorens de werkzaamheden mogen starten.

4.2 Huismus

Uit de uitgevoerde quickscan bleek dat binnen het plangebied nesten van huismussen en functioneel leefgebied aanwezig kunnen zijn. Het aantasten en/of verwijderen van huismusnesten en functioneel leefgebied leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb. Het nader onderzoek heeft aangetoond dat binnen het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de werkzaamheden geen nesten en functioneel leefgebied van de huismus aanwezig is. De werkzaamheden hebben dan ook geen (negatief) effect op huismussen en de Wnb wordt wat betreft de huismus niet overtreden.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk zullen nogmaals kort de conclusies worden getrokken naar aanleiding van de resultaten van het uitgevoerde nader onderzoek.

5.1 Vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Een ontheffing van de Wnb is wat betreft vleermuizen niet noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Een overzicht van de vleermuis bevindingen is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4: Overzicht van de functies van het plangebied voor vleermuizen.

Soort / functie	Zomer-verblijf	Paar-verblijf	Kraam-verblijf	Massa-winter-verblijf	Essentiële vliegroute	Essentieel foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	N.v.t	N.v.t	N.v.t

5.2 Huismus

In het plangebied zijn geen nesten van huismussen aangetroffen en is er essentieel leefgebied geconstateerd. Een ontheffing van de Wnb met betrekking tot de huismus is niet noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5.3 Eind conclusie

Binnen zijn het plangebied zijn geen beschermde functies vastgesteld. Voor de geplande werkzaamheden is geen ontheffing van de Wnb nodig.

6. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, 2020. Vleermuisprotocol 2021. Zeisterweg 14, Odijk

Lang, F., 2022. Westerweg 389 te Heiloo; Toetsing in het kader van natuurwetgeving. Van der Goes en Groot, Alkmaar.

Internetbronnen

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.bij12.nl

www.waarneming.nl